

Демченко І.В.,

к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Таврійський державний агротехнологічний університет

імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь, Україна

НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ГНУЧКОСТІ ОКРЕМИХ ПРОДУКТІВ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Тенденції розвитку світового фінансового середовища вказують на докорінну зміну традиційних векторів розвитку як заможних економік світу, так і тих країн, які продовжують розвиток. Актуальним вектором сьогодення залишається високий динамізм соціально-економічних процесів, які на міжнародному рівні вимагають готовності до швидких трансформацій та посилення адаптивності. В свою чергу, фінансова ефективність до використання можливостей того чи іншого інструменту фінансово-кредитного механізму на ринку фінансових послуг обумовлена традиційними фінансовими важелями. Разом з тим, можливість прийняття умов того чи іншого інструменту обумовлена гнучкістю такого продукту щодо змін базових налаштувань, умов та обмежень безпосередньо в процесі виконання чи реалізації.

З цього приводу варто зазначити саму можливість стрімкого пристосування продукту на ринку фінансових послуг до потреб суб'єктів міжнародних відносин, конкретних обставин чи інших умов. Таку властивість загалом можна охарактеризувати у якості фінансової гнучкості, яка проявляється у властивостях змін базових умов, термінів, процентних ставок та механізмів реалізації відповідно до поточних чи перспективних обставин за умови збереження конструктивного співробітництва між суб'єктами міжнародних відносин.

Відмітимо, що поточна ситуація уже зараз призводить до перерозподілу ринків збуту, фінансових потоків та стрімких змін у сферах впливу суб'єктів-

учасників міжнародних фінансових відносин та товарообігу. Можна спостерігати поточний та потенційний занепад одних галузей, країн та зональних ринків та стрімке піднесення інших. Однак особливості ситуації полягають в тому, що навіть після поступового відновлення світової фінансової системи після пандемії сформовані аномальні диспропорції та принципово нові вектори розвитку світової фінансової системи буде збережено. Критерієм життєздатності продукту, галузі чи навіть конкретного суб'єкта стане властивості фінансової гнучкості, потенціалу до адаптації до динамічних змін у світі.

Можна казати про чітко сформовані тенденції, з якими стикаються всі без винятку учасники світового фінансового середовища. Так, на наднаціональному рівні посилюються наступні тенденції:

- зростання взаємних заборгованостей;
- перерозподіл векторів;
- волатильність ринків, курсу та ставок;
- зростання уразливості;
- стрімка поява нових можливостей з урахуванням лібералізації умов, уніфікації світових стандартів та домовленостей;
- зростання невизначеності у якості потужного виклику для світової фінансової системи.

Актуальними моментами на світовому рівні так само стає висока капіталізація основних учасників світової фінансової системи. Потужні концерни чи поширені стартапи, які виступають основними споживачами фінансових ресурсів та/або виробниками товарів чи послуг, попри зростання ефективності світової економіки в цілому роблять подальший вхід до ринку порівняно дрібних учасників майже неможливим.

Заходами протидії до подібних тенденцій, які автоматично визначають загрози фінансовій стабільності, розвитку та спроможності суб'єктів світового фінансового середовища, як раз і виступає фінансова гнучкість продуктів ринку фінансових послуг.

Типовим прикладом прояву та механізмів реалізації фінансової гнучкості виступає реструктуризація кредитів, яка має особливого значення на міжнародному рівні. Реструктуризація передбачає можливості щодо змін умов, термінів, ставок та обсягів обслуговування боргу. При наявності потенціалу до гнучкого корегування відповідних параметрів зовнішнього боргу за конкретним продуктом чи портфелем залучених кредитів від одного інвестора реструктуризація виступає потужним інструментом регулювання фінансового навантаження на боржника, надає змогу керувати процесами впровадження інвестиційних проведень, стимулювання структурних зрушень тощо.

Окремої можливості та подібний до реструктуризації намір зберегти довгострокові конструктивні взаємовідносини виступає редукування у страхуванні. Основна ідея такої опції полягає у формуванні чергових внесків по страховій угоді за рахунок уже виконаних платежів. Саме тому така опція неможлива на початковому періоді співробітництва страховика та страхувальника. Разом з тим, на відповідному періоді страхувальник при наявності відповідної обставин може значно знизити фінансовий тягар та припинити сплату чергових страхових внесків без розірвання угоди страхування.

Запорукою реалізації фінансової гнучкості при активності на світовому фондовому ринку виступають опціони. За помірну плату за допомогою таких інструментів реалізується можливість не виконувати операцію купівлі чи продажу фінансових інструментів чи/або валюти за умов встановлення несприятливого курсу.

Загальні характеристики фінансової гнучкості можна сформулювати наступним чином:

- фінансова гнучкість спрямована на виконання довгострокових умов та націлена на збереження конструктивного співробітництва між учасниками світового фінансового середовища;
- для позичальника кінцева вартість продукту у більшості випадків виявляється більшою при зміні базових умов реалізації продуктів;

- реалізація фінансової гнучкості знижує ефективність окремих продуктів та може вимагати додаткового вивчення фінансової спроможності, кредитної історії тощо;

- призводить до зменшення фінансового навантаження за відповідних обставин;

- дозволяє виконувати прийняті фінансові зобов'язання.

Отже, відповідними вимогами до продуктів на міжнародному ринку фінансових послуг виступає їх фінансова гнучкість, яка надає можливості зберегти контракт/угоду із одночасним зниженням фінансового тягаря.

Список використаних джерел

1. Demchenko I. Key approaches of financial stability of Ukraine / I. Demchenko // *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2014. № 2. С. 5-8. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2014_2_2.

2. Demchenko I. V. Formation of financial potential of enterprise / I. V. Demchenko // *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2018. № 1. С. 140-145. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2018_1_21.

3. Демченко І.В. Переваги та ризики європейської інтеграції України. Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції (м. Маріуполь, 9–10 жовтня 2019 р.). Маріуполь ; Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2019. с. 260-261. URL: <https://dsum.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/Konferentsiya-2019-1.pdf#page=260>

4. I. Demchenko. O. Iatsukh. The problem of unprofitable activity of enterprises in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 4 (2018), No. 2 March, p. 64-69. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/382>